

ΒΑΣΙΛΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ: 362/68

Περί κανονισμού Υγιεινής και Ασφαλείας εργαζομένων εν τοις Βυρσοδεψείοις απάσης της Χώρας.
(ΦΕΚ 117/Α/27-5-68)

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

Έχοντες υπ' όψει:

- 1) Τας διατάξεις του άρθρου 6 του από 25/8/5.9.1920 Β.Δ. «περί κωδικοποιήσεως των περί υγιεινής και ασφαλείας των εργατών διατάξεων».
- 2) Τας διατάξεις του άρθρου 28 του Ν. 3239/1955, ως ετροποποιήθησαν και συνεπληρώθησαν διά των διατάξεων του άρθρου 9 του Ν.Δ. 3755/57.
- 3) Τας διατάξεις του εδαφ. γ' της παρ. 2 του άρθρου 9 του υπ' αριθμ. 868/1960 Β.Δ. «περί Οργανισμού και Υπουργείου Εργασίας».
- 4) Γνωμοδότησιν του Εθν. Γνωμοδ. Συμβουλίου Κοινων. Πολιτικής εξενεχθείσαν κατά την υπ αριθ. 5/2.2.68 συνεδρίασιν αυτού.
- 5) Την υπ. αριθ. 626/3.4.1968 Γνωμοδότησιν του Ανωτάτου Υγειονομικού Συμβουλίου.
- 6) Την υπ. αριθ. 254/2.5.1968 Γνωμοδότησιν του Συμβουλίου Επικρατείας, προτάσει του Ημετέρου επί της Εργασίας Υπουργού, απεφασίσαμεν και διατάσσομεν:

Καθιερώνονται οι κάτωθι όροι υγιεινής και ασφαλείας εν τοις Βυρσοδεψείοις απάσης της Χώρας, πλην των γενικών όρων των επιτασσομένων υπό του από 14.3.1934 Δ/τος «περι υγιεινής και ασφαλείας των εργατών και υπαλλήλων των πάσης φύσεως Βιομηχανικών και Βιοτεχνικών Εργοστασίων, Εργαστηρίων κλπ.».

Άρθρον 1

Τα κτίρια εντός των οποίων είναι εγκατεστημένα ή πρόκειται να εγκατασταθώσι Βυρσοδεψεία, να ευρίσκωνται όσον ένεστι εκτός των πόλεων και χωρίων, εις μέρη ευάερα και όπου υπάρχει άφθονος ύδωρ και υπόνομος ή ποταμοί, έχοντες επαρκές ύδωρ καθ' όλας τας εποχάς του έτους διά να παρασύρωνται τα ακάθαρτα ύδατα του εργοστασίου και υδρολύωνται ή εις παραθαλάσσιον μέρος και εις περιοχάς μη προσφερομένας ή χρησιμοποιουμένας διά θαλάσσια λουτρά.

Τα Βυρσοδεψεία τα ευρισκόμενα εντός της περιοχής της τέως Διοικήσεως Πρωτεύουσας κατασκευάζονται και λειτουργούν τα υπό του Οργανισμού αποχετεύσεως Πρωτεύουσας υποδεικνύόμενα συστήματα εξουδετερώσεως των ακαθάρτων υδάτων.

Άρθρον 2

Επ' ουδενί λόγω επιτρέπεται να λιμνάζουν εντός ή εκτός της περιοχής του Εργοστασίου ύδατα. Η αποχέτευσις των λυμάτων εις υπονόμους, ποταμούς ή την θάλασσαν θα γίνεται κατόπιν προηγουμένης επεξεργασίας, ως αύτη καθορίζεται διά των ισχυουσών εκάστοτε υγειονομικών διατάξεων.

Άρθρον 3

1. Τα διάφορα διαμερίσματα του Βυρσοδεψείου να ευρίσκωνται πάντοτε υπό στέγην, απαγορευμένης πάσης βυρσοδεψικής εργασίας εν υπαίθρω.

2. Ο φυσικός φωτισμός των διαφόρων διαμερισμάτων να είναι επαρκής ώστε η εργασία να εκτελήται ευχερώς και να προστατεύηται η όρασις των εργαζομένων, όπου δεν είναι εγκατεστημένα μηχανήματα, να είναι διατεταγμένα εις τρόπον ώστε να φωτίζεται καλώς παν κινούμενον μέρος ή όργανον ελέγχου αυτών. Όπου ο φυσικός φωτισμός δεν είναι επαρκής, συμπληρούται διά τεχνητού τοιούτου. Η διάταξις του τεχνητού φωτισμού να είναι τοιαύτη, ώστε αύτη να είναι ομοιόμορφος και της αυτής εντάσεως καθ' όλην την έκτασιν του φωτιζομένου χώρου, αποφευγομένης της θαμβώσεως εξ αντανάκλασεως.

3. Ο αερισμός να είναι επαρκής με συνεχή ανανέωσιν του αέρος χωρίς να δημιουργούνται ρεύματα, τουλάχιστον τετράκις καθ' ώραν. Όπου ο φυσικός αερισμός δεν είναι επαρκής συμπληρούται διά τεχνητού τοιούτου, ούτως ώστε να τηρώνται οι όροι ζώνης ευεξίας.

Άρθρον 4

Τα δάπεδα του εργοστασίου εις όλα τα διαμερίσματα αυτού να είναι επίπεδα, ομαλά, άνευ εξάρσεων ή κοιλοτήτων και επιστρωμένα διά πλακών, τσιμεντοκονίας ή άλλης αδιαποτίστου ουσίας και εις τρόπον ώστε αφ' ενός μεν να μην είναι ολισθηρά, αφ' ετέρου δε να είναι αδιαπέραστα εις τα ύδατα και άνευ ρωγμών και αρμών, ίνα μη εισχωρώσι δι' αυτών εις το έδαφος αι ακαθαρσίαι.

2. Να έχωσιν επαρκή κλίσιν και αύλακας επιστρωμένους διά τσιμεντοκονίας ή άλλου αδιαποτίστου υλικού, ως τα δάπεδα και κεκαλυμμένους δι' εσχαρών ώστε να καθίσταται ευχερής η πλύσις και η απαγωγή των υδάτων πλύσεως αφ' ενός και αφ' ετέρου των χυνομένων ή απορριπτομένων υδάτων ή υγρών κατά την κατεργασίαν. Οι αύλακες καταλήγουν εις κεντρικόν οχετόν του οποίου το στόμιον εισδοχής κλείεται πάντοτε δι' υδραυλικού σίφωνος. Τα δάπεδα ως και οι αύλακες καθαίρωνται υποχρεωτικώς καθ' εκάστην μετά την λήξιν της ημερησίας εργασίας, διά πλύσεως δι' αφθόνου ύδατος.

3. Η χρήσις ξυλίνων δαπέδων επιτρέπεται μόνον εις τα διαμερίσματα των ξηρατηρίων. Τα ξύλινα δάπεδα εμποτίζονται διά λινελαίου ίνα καθίστανται αδιαπέραστα και επιτρέπουν τον ευχερή καθαρισμόν διά πλύσεως ή αναρροφητικής σαρώσεως.

4. Τα τυχόν ανοίγματα του δαπέδου γενικώς, οι αύλακες, τα φρεάτια καλύπτονται συνεχώς διά στερεού αμετακινήτου και ουχί ολισθηρού καλύμματος, πλήρους ή ραβδωτού, ώστε να αποκλείεται η εντός αυτών πτώσις ή πρόσκρουσις ή γενικώς πρόκλησις ατυχήματος. Ειδικώς εις περίπτωσιν χρησιμοποίησεως ραβδωτών καλυμμάτων, τα διάκενα τούτων δέον να μην είναι μείζονα των δύο εκατοστών του μέτρου. Τυχόν υπάρχουσαι εξάρσεις του δαπέδου προς πρόληψιν προσκρούσεως ή πτώσεως, εάν μεν είναι μικρού ύψους εξαφανίζονται διά της κατασκευής κεκλιμένου επιπέδου καθ' όλας αυτών τας πλευράς, εάν δε έχουν ύψος μεγαλύτερον των 20 εκατοστών κατασκευάζεται αναβαθμός όστις και χρώννται διά κιτρίνου χρώματος, ίνα είναι ορατός. Όπου τα ανοίγματα των δαπέδων δεν είναι δυνατόν να καλυφθούν λόγω του προορισμού των ή της εκτάσεώς των περιβάλλονται διά κιγκλιδώματος σταθερού και ανθεκτικού, ύψους 1 μέτρου.

5. Δια κιγκλιδώματος εφοδιάζονται κατά την ελευθέραν αυτών πλευράν τυχόν υπάρχοντα μεσοδώματα. Τούτο πρέπει να έχη ύψος τουλάχιστον ενός μέτρου μετά παρυφής ύψους 5 εκατοστών και να είναι σταθερόν και ανθεκτικόν. Ομοίως διά κιγκλιδώματος μετά χειρολισθητήρος εφοδιάζονται κατά τας ελευθέρας αυτών πλευράς υπάρχουσαι σταθεραί κλίμακες.

Άρθρον 5

Οι τοίχοι των διαμερισμάτων επιχρίωνται δι' υλικού αδιαποτίστου και είναι λείοι, εις ύψος ενός μέτρου και 80 εκατοστών από του δαπέδου, ίνα είναι δυνατή η εύκολος πλύσις δι' ύδατος, ήτις πραγματοποιείται καθ' εκάστην κατά την λήξιν της εργασίας. Το υπόλοιπον ύψος των τοίχων και αι οροφαί ασβεστοχρίωνται δις τους έτους τουλάχιστον δι' ανοικτού υδροχρώματος, διά την ενίσχυσιν του φωτισμού του διαμερίσματος. Τυχόν υπάρχοντα υελοστάσια εις την οροφήν προστατεύονται εκ των κάτω διά πλέγματος, ώστε να αποκλείηται ο τραυματισμός των κάτωθι εργαζομένων ή διερχομένων εκ της πτώσεως υαλοθραυσμάτων. Η αυτή προστασία γίνεται και εις τα υελοστάσια των τοίχων, ιδία όταν ταύτα ευρίσκονται εγγύς των θέσεων εργασίας. Τα εκ της οροφής ανηρημένα αντικείμενα και φωτιστικά σώματα στερούνται ασφαλώς και προστατεύονται εκ των κάτω προς αποφυγήν τραυματισμού των κάτωθι εργαζομένων εκ πτώσεως.

Άρθρον 6

Οι διάδρομοι, οι προσβάσεις και οι κλίμακες αι οδηγούσαι εις τα διαμερίσματα και την έξοδον παραμένουν πάντοτε ελεύθεροι, απαγορευομένης απολύτως της τοποθετήσεως πρώτων υλών προς πεξεργασίαν και εν γένει παντός αντικειμένου ή εργαλείου.

Αι θύραι των διαμερισμάτων ανοίγουν πάντοτε εκ των έσω προς τα έξω και καθ' όλον αυτών το εύρος.

Αι μεταξύ των διαφόρων μηχανημάτων ή θέσεων εργασίας απόστασις είναι τουλάχιστον 1 μέτρου, ούτως ώστε διά του διαδρόμου τούτου να είναι ευχερής η διέλευσις.

Η μεταφορά των πρώτων υλών και των προς κατεργασίαν τοιούτων, γίνεται δι' αμαξιδίων τετραπρόχων ή τριπρόχων εφοδιασμένων με πέδην και ελαστικά επίσωτρα, απαγορευμένης της μεταφοράς διά των χειρών ή επ' ώμου.

Άρθρον 7

Η ηλεκτρική εγκατάσταση να πληροί απολύτως τους ειδικούς όρους των ειδικών Κανονισμών κατασκευής εσωτερικών εγκαταστάσεων του Υπουργείου Βιομηχανίας. Να είναι σταθερά, πλήρως γειωμένη και να επιθεωρήται τακτικώς παρ' ειδικού ηλεκτροτεχνίτου υπευθύνου, όστις και θα προβαίνει εις την άμεσον αντικατάστασιν παντός τυχόν, εφθαρμένου στοιχείου αυτής τηρών προς τούτο ειδικόν βιβλίον όπερ είναι εις την διάθεσιν των ενεργούντων τον έλεγχον κρατικών οργάνων. Φορητάι λυχνίαι, ως και φορητά μηχανικά εργαλεία δύνανται να χρησιμοποιηθούν μόνον εφ' όσον λειτουργούν υπό τάσιν 42 volt και πληρούν τους υπό του Κανονισμού του Υπουργείου Βιομηχανίας προβλεπομένους όρους κατασκευής και άδειαν. Το καλώδιον ρευματοληψίας να είναι ανθεκτικόν άνευ συνδέσμων και επιδιορθώσεων και μήκωλος ουχί μείζονος των 3 μέτρων.

Εφ' όσον χρησιμοποιούνται φορητάι λυχνίαι και φορητά εργαλεία, πρέπει να υπάρχει ειδική ηλεκτρική εγκατάσταση παροχής ηλεκτρικού ρεύματος τάσεως 42 volt.

Αι φορητάι λυχνίαι φέρουν λαβήν εκ μονωτικού επαρκούς μήκους και πλέγμα προστατευτικόν γειωμένον, αποκλείοντος την επαφήν με το ηλεκτρικόν ρεύμα, εν περιπτώσει θραύσεως του λαμπτήρος.

Άρθρον 8

Αι δεξαμεναί της ασβέστου (ασβεστερά) κλπ., δέον να είναι στεγανοί, αι δε παρειάι των λείαι και επιστρωμένοι διά τσιμεντοκονίας, ίνα καθαρίζονται ευχερώς. Ευρίσκονται πάντοτε εις εστεγασμένους και ευάερους χώρους, ώστε οι εργάται να προφυλάσσονται από τας ατμοσφαιρικάς επιδράσεις και κεχωρισμένους των λοιπών διαμερισμάτων του εργοστασίου και είναι περιφραγμένοι δι' ισχυρών κιγκλιδωμάτων ύψους 1 μέτρου, προς αποφυγήν πτώσεων εντός αυτών.

Ο καθαρισμός των δεξαμενών ενεργείται μετά προσοχής, ίδια προκειμένου περί δεξαμενών ένθα ρίπτονται προς πλύσιν τα εκ των σφαγείων ακατέργαστα δέρματα. Προς τούτο ρίπτεται πρώτον άφθονον ύδωρ υπό ανάδευσιν και εν συνεχεία αντλείται τούτο. Εάν δεν επιτευχθή διά της μεθόδου ταύτης πλήρης καθαρισμός και παρίσταται ανάγκη καθόδου εργάτου εντός της δεξαμενής, τότε προηγείται έντονος αερισμός και ανάδευσις της τυχόν υπαρχούσης ίλύος και είτα κατέρχεται ο εργάτης, τη βοήθεια φορητής κλίμακος, καλώς στερεουμένης, προσδεδεμένος πάντοτε διά σχοινίου εκ της οσφύος, του οποίου το άκρον κρατεί έτερος εργάτης, όστις απαραιτήτως παρίσταται και παρακολουθεί τας κινήσεις του εν τη δεξαμενή εργάτου και είναι έτοιμος να ανασύρη τούτον και τω παρασχη βοήθειαν εν περιπτώσει ανάγκης. Οι εκτελούντες την εργασίαν ταύτην πρέπει να είναι ειδικευμένοι και παρέχονται πλην των ειδικών αδιαβρόχων ενδυμάτων και υψηλών εξ αδιαβρόχου ύλης υποδημάτων, άτινα φέρουσι και προστατευκής παρωπίδας προς αποφυγήν των εκ των τυχόν αναθυμιάσεων κινδύνων.

Άρθρον 9

Οι ξύλινοι υποστάται (καβαλέτα) οι χρησιμεύοντες διά την αποτρίχωσιν ή αποσάρκωσιν, ως και τας λοιπάς κατεργασίας των προς ξέψιν δερμάτων, ως και αι μηχαναί αι εκτελούσαι τας ανωτέω κατεργασίας, δέον να καθαρίζονται και πλύνονται καθ' εκάστην εσπέραν, απαλλασσόμενοι πάσης παραμενούσης επ' αυτών στερεάς οργανικής ουσίας.

Άρθρον 10

Οι εργάται οι απασχολούμενοι εις τας εργασίας αποτριχώσεως ή καθαρισμού των δερμάτων, αποσαρκώσεως, σχιστικής μηχανάς, φόρτησιν ή εκφόρτησιν βαρελιών ή δεξαμενών και γενικώς εις τας εργασίας τας εκτελουμένας διά της χρήσεως αφθόνου ύδατος υποχρεωτικώς φέρουν ειδικήν ενδυμασίαν εργασίας (φόρμα), περιζώματα (ποδιές) εξ υλικού αδιαπεράστου υπό της υγρασίας, ως ελαστικού, πλαστικού και τα τούτοις συναφή, ανθεκτικά εις την επίδρασιν των διαφόρων υγρών, υψηλά υποδήματα μέχρι των γονάτων εξ αδιαπεράστεου υπό της υγρασίας υλικού, ως και χειρόκτια μέχρι τους αγκώνας εξ ελαστικού ή πλαστικού ανθεκτικού εις τα οξέα..

Άρθρον 11

Τα Βυρσοδεψεία διαθέτουν ίδιον χώρον εις ον εγκαθίσταται ιματιοφυλάκειον μετά κρεμαστρών αραιώς τοποθετημένων, επί των οποίων αναρτώνται τα υπό των εργατών κατά την εργασίαν των χρησιμοποιούμενα ενδύματα. Ο χώρος ούτος όστις χρησιμοποιείται και ως αποδυτήριον αερίζεται καλώς και φωτίζεται επαρκώς, θερμαίνεται δε κατά τον χειμώνα. Εις τον αυτόν χώρον εγκαθίστανται ατομικά

ερμάρια διά την φύλαξιν των ενδυμάτων πόλεως των εργατών, μετά κλειδός δι' έκαστον εργαζόμενον. Ο χώρος ούτος τηρείται απολύτως καθαρός και εφοδιάζει δι' αναλόγων καθισμάτων. Ο εργοδότης οφείλει να διαθέτη στεγνωτήριον διά την στέγνωσιν των βεβρεγμένων ενδυμάτων των εργατών.

Άρθρον 12

Τα Βυρσοδευεία διαθέτουν πάντα τα ενδεικνύμενα μέσα ατομικής καθαριότητος των εργατών, ως νιπτήρας μετά σάπωνος, λουτήρας δαπέδου διά την πλύσιν των ποδών των εργαζομένων, καταωνιστήρας, μέσα αποσπογγίσεως (χειρόμακτρα χάρτινα, στεγνωτήρα κλπ.) ίνα ούτοι προ της λήψεως πάσης τροφής ή καπνίσματος προβαίνουν εις επιμελή καθαρισμόν των χειρών και του προσώπου, εις το τέλος δε της εργασίας των και εις επιμελή καθαρισμόν των ποδών του. Ο χώρος των αποδυτηρίων και το ύδωρ των λουτήρων κατά την περίοδον του χειμῶνος θερμαίνονται.

Άρθρον 13

Εις το Βυρσοδευείον υπάρχει επαρκής αριθμός αποχωρητηρίων, ως και ανάλογος αριθμός ουρητηρίων, εάν απασχολήται και θήλυ προσωπικόν διατίθενται κεχωρισμένα αποχωρητήρια διά τους άνδρας και χωριστά διά τας γυναίκας. Ο χώρος ένθα εγκαθίστανται τα αποχωρητήρια δεν πρέπει να συγκοινωνή αμέσως μετά των περικλείστων χώρων, ένθα παραμένουσιν οι εργαζόμενοι, είτε προς εργασίαν, είτε προς ανάπαυσιν κατά την διακοπήν της εργασίας των. Τα αποχωρητήρια αερίζονται καλώς και φωτίζονται επαρκώς και είναι διευθετημένα κατά τρόπον τοιούτον, ώστε να μη αναδίδωσι δυσσομίαν. Είναι εφωδιασμένα δι' υδραυλικής εγκαταστάσεως ώστε να καθαρίζονται υποχρεωτικώς μεθ' εκάστην επίσκεψιν και ασβεστοχρίωνται τακτικώς.

Άρθρον 14

Έκαστον Βυρσοδευείον διαθέτει επαρκές πόσιμον ύδωρ διά τας ανάγκας των εργαζομένων. Τούτο πρέπει να διατηρήται δροσερόν και να προέρχηται απ' ευθείας εκ του υδραγωγείου της πόλεως.

Η πόσις γίνεται εξ αναβρυτηρίων ή εν ελλείψει τοιούτων δι' ατομικών κυπέλλων χορηγουμένων παρά του εργοδότη και άτινα καθορίζονται επιμελώς και φυλάσσονται τη μερίμνη των εργαζομένων. Συνιστάται η εγκατάστασις ηλεκτρικού ψύκτου, ίδια κατά το θέρος ή ψυγείον πάγου κατά τους θερινούς μήνας, ως και χαρτίνων ή εκ πλαστικού κυπέλλων απορριπτομένων μεθ' εκάστην πόσιν.

Όπου η διανομή ύδατος της πόλεως δεν είναι συνεχής ή δεν υφίσταται δίκτυον υδρεύσεως, το προς πόσιν ύδωρ αποθηκεύεται εντός υδαταποθηκών καλώς κεκαλυμμένων και ευρισκομένων μακράν των τόπων εργασίας, προφυλαγμένων δε από την υπερθέρμανσιν κατά τους θερινούς μήνας. Αι ανωτέρω υδαταποθήκαι καθαρίζονται τακτικώς και αποστειρούνται, λαμβάνεται δε ιδιαίτερα πρόνοια αποφυγής μολύνσεως αυτών εκ μικροβίων ή δηλητηρίων. Εις έλεγchon επίσης υποβάλλεται και το χρησιμοποιούμενον ως πόσιμον ύδωρ κατά πόσον είναι κατάλληλον προς πόσιν παρ' ειδικού επιστήμονος.

Άρθρον 15

Διά την εστίασιν των εργατών διατίθεται ιδιαίτερον διαμέρισμα ουχί εγγύς των χώρων εργασίας, καταλλήλως διεσκευασμένον μετά τραπεζών και αναλόγων καθισμάτων καλώς αεριζόμενον και διατηρούμενον απολύτως καθαρόν.

Επί ολιγαρίθμου προσωπικού και ελλείψεως επαρκούς χώρου τοποθετείται τράπεζα εις τον χώρον της ιματιοθήκης και ανάλογα καθίσματα υπό την προϋπόθεσιν πάντοτε, ότι η καθαριότης του χώρου θα είναι απόλυτος και ο χώρος αερίζεται καλώς.

Απαγορεύεται απολύτως η λήψις τροφής παρά των εργατών εις το ύπαιθρον ή εντός των τόπων εργασίας και προ της πλύσεως των χειρών και του προσώπου καλώς και τη βοήθεια σάπωνος.

Άρθρον 16

Η αποθήκευσις των κατειργασμένων και ακατεργάστων νωπών ή ξηρών δερμάτων γίνεται εντός ειδικών αποθηκών πληρουσών τους όρους του εκάστοτε ισχύοντος οικείου Δ/τος «περί Κανονισμού υγιεινής και ασφαλείας αποθηκών ακατεργάστων δερμάτων» και ουχί εντός των διαμερισμάτων εργασίας.

Άρθρον 17

Τα νωπά και υγράλατα δέρματα τα προερχόμενα εκ της αλλοδαπής, δέον να συνοδεύονται υπό πιστοποιητικού της αρμοδίας Ελληνικής Προξενικής Αρχής του τόπου προελεύσεως των ή ταύτης μη υπάρχουσας υπό της αρμοδίας κρατικής αρχής του τόπου προελεύσεως των, βεβαιούσης, ότι εν τη χώρα εξ ης προέρχονται δεν υφίσταται λοιμώδης τις νόσος των ζώων εκ των αναγραφομένων εν τω άρθρ 2 του από 26.3.36 Β.Δ. «περί μέτρων, πρόληψιν και καταστολήν των μεταδοτικών νόσων των κατοικιδίων ζώων» ως συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, εν εναντία περιπτώσει τα δέρματα ταύτα υποβάλλονται εις απολύμανσιν συμφώνως τω άρθρω 19 του αυτού Β.Δ/τος.

Απαγορεύεται απολύτως η εισαγωγή εις τα όρια του Κράτους και η χρησιμοποίησις ακατεργάστων δερμάτων (νωπών, υγραλάτων ή ξηραλάτων) προερχομένων εκ μερών της αλλοδαπής, ένθα υπάρχει πανώλης των βοών ή άνθραξ συμφώνως τω άρθρω 33 του αυτού Β.Δ/τος. Τα δέρματα εν γένει του εσωτερικού,εισαγόμενα εις το Βυρσοδευείον πρέπει να συνοδεύονται υπό κτηνιατρικής πιστοποιήσεως του Επιθεωρήσαντος τα σφάγια Κτηνιάτρου, εις ην να βεβαιούται η μη προσβολή του ζώου εξ ασθeneίας επικινδύνου εις την υγείαν των εργατών.

Άρθρον 18

Οι εργαζόμενοι εις Βυρσοδευεία υποβάλλονται υποχρεωτικώς εις αντιτετανικόν εμβολιασμόν ως και τοιούτον κατά του άνθρακος. Προ της αναλήψεως εργασίας δέον, όπως επιδεικνύουν πιστοποιητικόν της αρμοδίας Υγειονομικής Υπηρεσίας, ήτις εξετέλεσε τούτον.

Εργάτης υποστάς τραυματισμόν ή αμυχάς του δέρματος μετά την επί τόπου παροχήν πρώτων βοηθειών, παραπέμπεται αμέσως εις ιατρόν τη μερίμη και ευθύνη του εργοδότη προς περιποίησιν του τραύματός του.

Απαγορεύεται η εργασία εις εργάτας φέροντας τραύματα ή και απλώς αμυχάς μέχρι της πλήρους ίασεως εξ αυτών, αποδεικνυομένης διά πιστοποιήσεως ιατρού. Ευθύς ως ο Εργοδότης ή ο Διευθυντής ή οι αναπληρούντες αυτούς πληροφορηθώσιν, ότι εργάτης τις του εργοστασίου φέρει δοθήνα, βλάβην τινά ή και απλήν λύσιν της συνεχείας του δέρματος (εγκοπή, εκδορά, ραγάδα, κλπ.), ήτις δεν εθεραπεύθη μετά την επίδεσιν εν τω Εργοστασίω και την πρόχειρον τριήμερον περίθαλψιν υπό του ιατρού, υποχρεούνται να αποστείλωσι τούτον εις Νοσοκομείον ή εις ειδικόν ιατρόν διά την περαιτέρω ενδεικνυομένην περίθαλψιν και έρευναν της φύσεως της μολύνσεως. Τυχόν εμφάνισις μολύνσεως εξ άνθρακος αναγγέλλεται αμέσως υπό του εργοδότη εις τας τοπικάς υγειονομικάς και αστυνομικάς αρχάς, ως και εις την Επιθ/σιν Εργασίας της Περιφερείας εις ην ανήκει το Βυρσοδευείον διά την λήψιν των αναγκαίων μέτρων προφυλάξεως του προσωπικού εν γένει.

Άρθρον 19

Το άλεσμα του πευκοφλοιού ή του δρυοφλοιού ενεργείται εις ειδικόν διαμέρισμα τελείως κεχωρισμένον των λοιπών διαμερισμάτων του Βυρσοδευείου. Οι μύλοι αλέσεως είναι εφοδιασμένοι με καλώς λειτουργούν σύστημα αναρροφήσεως της αναδιδομένης κόνεως, ήτις συλλέγεται εις ειδικόν κονιοθάλαμον αποκλειομένης της διαχύσεως ταύτης εις τον χώρον του διαμερίσματος. Οι εργαζόμενοι εις τον ανωτέρω χώρον τροφοδοτάι των μύλων εφοδιάζονται απαραίτητως με ειδικάς προσωπίδας αποκλειούσας την εισπνοήν κόνεως εις τας περιπτώσεις απροόπτου βλάβης ή ατελούς λειτουργίας της απορροφητικής συσκευής και ην φέρουν κατά την ώραν της εργασίας των εις θέσιν αμέσου χρησιμοποίησεως.

Άρθρον 20

Τα διάφορα μηχανήματα τα εγκατεστημένα εν τω Βυρσοδευείω και αι μηχαναί επεξεργασίας των δερμάτων οφείλουν να έχουν κεκαλυμμένα τα κινούμενα μέρη αυτών (άξονες, τροχαλίας, οδοντωτοί τροχοί, σφόνδυλοι, έκκεντρα κλπ.), ως και τυχόν υπάρχοντες ιμάντες μεταδόσεως κινήσεως. Εφ' όσον τούτο δεν είναι εφικτόν περιβάλλονται ταύτα διά κιγκλιδώματος αποκλείοντος την τυχαίαν επαφήν των πλησίον διερχομένων ή εργαζομένων προσώπων.

Αι θέσεις λιπάνσεως των μηχανημάτων οφείλουν να ευρίσκονται εις τοιούτον σημείον, ώστε να μη απαιτήται αφαιρέσις της προφυλακτικής Συσκευής (καλύμματος). Απαγορεύεται οιαδήποτε επέμβασις

επί του μηχανήματος ή αφαιρέσεις των προστατευτικών καλυμμάτων εφ' όσον οι μηχαναί ευρίσκονται εν λειτουργία και προ της πλήρους και αποτελεσματικής ακινητοποιήσεως αυτών. Πάντα τα μηχανήματα εφοδιάζονται με σύστημα ακαριαίας ακινητοποιήσεως αυτών, ευχερούς χειρισμού.

Άρθρον 21

Εις τας μηχανάς αποτριχώσεως και αποσαρκώσεως υπάρχει κατάλληλος προστατευτική διάταξις αποκλείουσα την εμπλοκήν των χειρών των χειριστών εις τους κυλίνδρους. Είναι εφοδιασμένοι με πέδην ακαριαίας ακινητοποιήσεως και διάταξιν αναστροφής της κινήσεως των κυλίνδρων.

Άρθρον 22

Εις τας σχιστικές μηχανάς απαγορεύεται η χρησιμοποίησις των χειρών. Η προσαγωγή και απαγωγή των προς κατεργασίαν δερμάτων να γίνεται πάντοτε διά προσαγωγέων και απαγωγέων ικανού μήκους, ώστε να αποκλείεται η επαφή των χειρών των χειριστών μετά της σχιστικής λεπίδος.

Άρθρον 23

Εις τας σκεφιστικές και τροχιστικές μηχανάς υπάρχει κατάλληλος προστατευτική διάταξις αποκλείουσα την εμπλοκήν των δακτύλων των χειριστών. Είναι εφοδιασμένοι με σύστημα αποτελεσματικής απορροφήσεως της αναπτυσσομένης κόνεως ή πριονιδίου και κονιοσυλλέκτην.

Άρθρον 24

Εις τα σίδηρα σιδηρώματος των δερμάτων τοποθετείται πάντοτε πλέγμα προστατευτικόν αποκλείον την προσέγγισιν των χειριστών και μη εμποδίζον την ορατότητα αυτού.

Άρθρον 25

Περίξ των βαρελλών τοποθετείται κιγκλίδωμα περιβάλλον αυτάς εξ' όλων των πλευρών αποκλείον την προσπέλασιν κατά την ώραν της λειτουργίας των (περιστροφής) εις πάντα, έστω και τυχαίως διερχόμενον. Τα κιγκλιδώματα ταύτα φέρουν ειδικά ανοίγματα με κινητήν θύραν έμπροσθεν εκάστης βαρέλλας διά την φόρτωσιν και εκφόρτωσιν αυτών.

Οι εκτελούντες την εκφόρτωσιν των βαρελλών φέρουν πάντοτε χειρόκτια εξ ελαστικού μέχρις άγκωνος.

Άρθρον 26

Αι υδραυλικαί πρέσσαι σιδηρώματος δερμάτων διά συμπίεσεως και συγχρόνου θερμάνσεως εφοδιάζονται διά κατακορύφου προφυλακτικού διαφράγματος, όπερ άμα τη επεμβάσει επί του ειδικού μοχλού προς ανύψωσιν, αυτομάτως κατέρχεται καλύπτον ολόκληρον την εμπροσθίαν πλευράν του επικινδύνου διά τας χείρας του χειριστού χώρον και αποκλείει την μεταξύ των πλακών συμπίεσιν αυτών.

Άρθρον 27

Διά την εκκένωσιν των δοχείων των περιεχόντων πυκνά οξέα, άτινα πρέπει να είναι κατεσκευασμένα εξ οξύμαχου πλαστικής ύλης, χρησιμοποιούνται συσκευαί εκκενώσεως, αίτινες επιτρέπουν την ομαλήν κένωσιν του περιεχομένου και αποφεύγεται η εκτίναξις σταγονιδίων του υγρού. Εις την περίπτωσιν χρησιμοποίησεως σίφωνος απαγορεύεται να τίθεται ούτος εις λειτουργίαν διά του στοματος. Επίσης απαγορεύεται η εκκένωσις δι' ανατροπής των. Ο απασχολούμενος με την εργασίαν ταύτην εργάτης φέρει απαραίτητως προστατευτικός διόπτρας, προστατευτικήν εμπροσθέλαν, υψηλά υποδήματα και χειρόκτια οξύμαχα μέχρι του άγκωνος. Η μεταφορά των δοχείων των περιεχόντων οξέα, γίνεται πάντοτε δι' αμαξιδίων εφ' ων προσδέονται στερεώς, ώστε να αποκλείεται η ανατροπή των. Η παρασκευή των διαφόρων διαλυμάτων ανατίθεται εις ειδικευμένον πρόσωπον εις ο παρέχονται άπαντα τα ενδεικνύμενα μέσα προστασίας, ως ειδικά ενδύματα, προφυλακτικά ομματοκιάλια, χειρόκτια κλπ.

Εφ' όσον η αναγωγή των αλάτων του χρωμίου γίνεται επιτοπίως, αύτη γίνεται εις ειδικόν χώρον εφοδιασμένον με εγκατάστασιν εντόνου απαγωγής των τυχόν διαφευγόντων ατμών ή αερίων και εντός

κλειστών δοχείων εφοδιασμένων με απαγωγόν των αναπτυσσομένων αναθυμιάσεων. Η εργασία αυτή ενεργείται πάντοτε παρ' ειδικών προσώπων εφοδιασμένων με τα κατά τα ανωτέρω μέσα ατομικής προστασίας και υπό την άμεσον επίβλεψιν του χημικού του εργοστασίου.

Άρθρον 28

Το πάτημα των δερμάτων με παγκρεατικά υγρά (σαμάς), εν ταις δεξαμεναίς γίνεται πάντοτε μηχανικώς ή έστω δι' ειδικών χειροκινήτων εργαλείων, απαγορευομένης απολύτως της εκτελέσεως της εργασίας τούτης διά των ποδών των εργατών.

Άρθρον 29

Η βαφή των δερμάτων διά πιστολίου γίνεται πάντοτε εντός ειδικού διαμερίσματος εις ο υπάρχει σύστημα εντόνου απορροφήσεως και εις τρόπον ώστε να αποκλείεται η δημιουργία νέφους και παραλλήλως λαμβάνεται πρόνοια προστασίας του εργαζομένου εκ τυχόν δημιουργουμένων ρευμάτων αέρος. Εν περιπτώσει χρησιμοποίησεως χρωμάτων ή διαλυτικών αυτών άτινα είναι τοξικά (βενζόλιον, τετραχλωραιθάνιον και λοιποί αρωματικοί υδρογονάνθρακες ή χλωριωμένοι τοιούτοι), οι εργαζόμενοι εφοδιάζονται παρά του εργοδότη και φέρουν απαραίτητως ειδικάς προστατευτικάς προσωπίδας.

Άρθρον 30

Εις έκαστον Βυρσοδεψείον υπάρχει τοποθετημένον και εις ευκόλως προσιτήν θέσιν, πρόχειρον μικρόν Φαρμακείον διά την παροχήν πρώτων βοηθειών και υπό την επίβλεψιν ειδικώς εντεταλμένου προσώπου, περιέχον τα ακόλουθα είδη;

1. 10 πακέτα επιθεμάτων γάζης αποστειρωμένης.
2. 10 επιδέσμους γάζης των 5 εκατ.
3. 10 επιδέσμους γάζης των 5 εκατ.
4. Μία αιμοστατική ελαστική ταινία.
5. 250 γραμμάρια υδροφίλου βάμβακος.
6. Ένα φιαλίδιον αποστειρωμένης κόνεως σουλφαμίδος.
7. Ένα φιαλίδιον των 100 γραμμαρίων, περιέχον Μερκουροχρώμ 3%.
8. Πέντε (5) κυτία λευκοπλάστ των 5 εκατ.
9. Εν κυτίον δισκίων ασπιδίνης.
10. Εν φιαλίδιον όκτινουμ εις σταγόνας (τρεις της ημέρας ανά 15 σταγόνας).
11. Εν σωληνάριον οφθαλμικής αλοιφής χλωρομυκητίνης.
12. Εν φιαλίδιον δισκίων αντισταμινικών (δι' αναφυλαξίαν).
13. Εν σωληνάριον αλοιφής αντισταμινικού εξωτερικής χρήσεως (δι' αναφυλαξίαν).
14. Εν σωληνάριον αλοιφής προς προστασίαν εκ των εγκαυμάτων.

Τα αναλίσκόμενα τυχόν εκ των ανωτέρω συμπληρούνται αυθημερόν μερίμνη του ως άνω εντεταλμένου προσώπου και ευθύνη εργοδότη.

Άρθρον 31

Εις έκαστον Βυρσοδεψείον τηρείται υποχρεωτικώς βιβλίον ατυχημάτων εις ο αναγράφονται κατ' αύξοντα αριθμόν:

- α) το ονοματεπώνυμον και η ηλικία του υποστάντος ατύχημα μισθωτού.
 - β) η ημερομηνία και η ώρα καθ' ην έλαβε χώραν το ατύχημα.
 - γ) σύντομος περιγραφή του τρόπου, της θέσεως και της φύσεως του ατυχήματος.
 - δ) ημερομηνία αναλήψεως εκ νέου εργασίας υπό του παθόντος ως και καταλειφθείσα τυχόν ανικανότης.
- Εις το αυτό βιβλίον αναγράφονται και οι τυχόν προσβληθέντες εξ επαγγελματικής τινός νόσου. Το βιβλίον τούτο τίθεται εις την διάθεσιν των οργάνων της Επιθεωρήσεως Εργασίας, αντίγραφον δε των σελίδων αυτού υποχρεούται ο εργοδότης, όπως υποβάλη εντός του μηνός Ιανουαρίου του επομένου έτους, εις την οικείαν Επιθεώρησιν Εργασίας της περιφερείας εις ην ευρίσκεται το Βυρσοδεψείον.

Άρθρον 32

Τα αρμόδια όργανα της Επιθεωρήσεως Εργασίας δύνανται να αποδεικνύωσι και επιβάλωσιν εις τας επιχειρήσεις την λήψιν και άλλων συμπληρωματικών μέτρων προστασίας των εργαζομένων, πλην των διά του παρόντος οριζομένων, ιδία εις ειδικάς περιπτώσεις και εφ' όσον ταύτα είναι αναγκαία διά την υπό του εκτελουμένου Νόμου επιδιωκόμενην προστασίαν.

Άρθρον 33

1. Πάσα παράβασις των διατάξεων του παρόντος Β.Δ/τος τιμωρείται κατά τας διατάξεις των άρθρων 3 παραγρ. 4 του ΓπΛΔ' «περί υγιεινής και ασφαλείας των εργατών κλπ.», ως ετροποποιήθη και συνεπληρώθη μεταγενεστέρως.
2. Τα υπό 8.3.1919 Β. Διάταγμα Κανονισμός υγιεινής και ωρών εργασίας των βυρσοδεψείων καταργείται.

Άρθρον 34

Η ισχύς του παρόντος άρχεται 6 μήνας μετά την δημοσίευσίν του εις την Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Εν Αθήνας τη 18 Μαΐου 1968

Εν ονόματι του Βασιλέως

**Ο ΑΝΤΙΒΑΣΙΛΕΥΣ
ΓΕΩΡΓ. ΖΩΙΤΑΚΗΣ**

**Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΔΗΜ. ΠΟΥΛΕΑΣ**